

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง "พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านในเขตเทศบาลนครลำปาง" ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับตัวแปรอิสระที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยลักษณะประชากร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก และรายได้ของครอบครัว

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้าง

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยเอื้ออำนวย ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 400 คน เป็นแม่บ้านที่พักอาศัยในเขตเทศบาลนครลำปาง ผลการศึกษาอธิบายได้ดังต่อไปนี้

แม่บ้านส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมาคืออายุ 21 – 40 ปี ร้อยละ 37.5 มีจำนวนน้อยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และอายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.0 และ 3.8 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ร้อยละ 41.0 มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา ปวช. และระดับปริญญาตรี ในจำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 27.5 และ 20.2 ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียง 8 คนเท่านั้น แม่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.5) อยู่ในครอบครัวระดับกลางคือมีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4 - 5 คน รองลงมา อยู่ในครอบครัวขนาดเล็กคือ มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 1 - 3 คน (ร้อยละ 36.5) และมีสมาชิกในครอบครัวที่จัดเป็นครอบครัวขนาดใหญ่คือมีสมาชิกตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป (ร้อยละ 15.0) แม่บ้านส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 34.2) รองลงมา ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือไม่ได้ทำงานนอกบ้าน หรือเป็นแม่บ้านทำงานบ้าน (ร้อยละ 26.2) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เกษตรกร (ร้อยละ 23.8) มีอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 9.3) และพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท (ร้อยละ 6.5) ครอบครัวของแม่บ้านส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 31.2 และมีรายได้ช่วง 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 31.2 เท่ากัน รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือนในลำดับที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ครอบครัวของแม่บ้านที่มีรายได้ช่วง 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีรายได้ช่วง 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 12.8 และมีรายได้ช่วง 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 20 ปี	15	3.8
21 – 40 ปี	150	37.5
41 – 60 ปี	199	49.7
60 ปีขึ้นไป	36	9.0
รวม	400	100.0

Mean = 43.5 S.D = 12.5 Min = 15 Max = 74

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	164	41.0
มัธยมศึกษา/ปวช.	110	27.5
อนุปริญญา/ปวส.	37	9.3
ปริญญาตรี	81	20.2
สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.0
รวม	400	100.0
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 3 คน	146	36.5
4 - 5 คน	194	48.5
6 คนขึ้นไป	60	15.0
รวม	400	100.0
Mean = 4.07 S.D = 1.79 Min = 1 Max = 12		
อาชีพหลัก		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	137	34.2
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	105	26.3
รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร	95	23.7
รับราชการ	37	9.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานบริษัท	26	6.5
รวม	400	100.0
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	125	31.2
5,001 - 10,000 บาท	125	31.2
10,001 - 15,000 บาท	51	12.8
15,001 - 20,000 บาท	40	10.0
20,000 บาทขึ้นไป	59	14.8
รวม	400	100.0
Mean = 12,366.44 S.D = 10,837.36 Min = 1,000 Max = 80,000		

ส่วนที่ 2. พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือก การล้าง การเตรียมประกอบ ผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการเลือกบริโภคผักและผลไม้

การเลือกบริโภคผักและผลไม้ของแม่บ้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเลือกบริโภคผักที่มีขายทั่วไปในตลาด และผักพื้นบ้านเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 48) และอันดับสอง (ร้อยละ 42.7 และ 45.2 ตามลำดับ) ส่วนแม่บ้านที่เลือกบริโภคผักปลอดสารพิษที่มีเครื่องหมายรับรองเป็นอันดับหนึ่งมีจำนวนน้อยมาก เพียงร้อยละ 4 เท่านั้น โดยมีแนวโน้มในการเลือกบริโภคผักปลอดสารพิษที่มีเครื่องหมายรับรอง เป็นอันดับสาม นอกจากนี้ยังพบว่าแม่บ้านที่ไม่บริโภคผักปลอดสารพิษที่มีเครื่องหมายรับรองเลยมีร้อยละ 15.5 ไม่รับประทานผักพื้นบ้านคิดเป็นร้อยละ 1.0 และแม่บ้านที่ไม่รับประทานผักทั่วไปที่มีขายตามตลาด มีจำนวนน้อยมากเพียง ร้อยละ 0.5

แหล่งที่มาของผักปลอดสารพิษที่แม่บ้านนำมาบริโภค ส่วนใหญ่ได้มาจากตลาดสด (ร้อยละ 45.3) รองลงมาได้จากห้างสรรพสินค้าหรือซูเปอร์มาร์เก็ต และจากการปลูกไว้กินเอง ในจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 36.3 และ 34.0 ตามลำดับ) มีจำนวนน้อยที่ซื้อมาจากแหล่งอื่นเช่น ตามสถานที่ราชการต่างๆ (ร้อยละ 7.5) สำหรับแหล่งที่มาของผักพื้นบ้าน ส่วนใหญ่แม่บ้านจะซื้อมาจากตลาดสด (ร้อยละ 77.5) รองลงมาได้จากการปลูกไว้กินเองในบริเวณบ้าน (ร้อยละ 54.5) (ตารางที่ 2)

ส่วนใหญ่แม่บ้านรับประทานผักปลอดสารพิษเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 49.5) รองลงมาได้แก่การรับประทานผักปลอดสารพิษนานๆครั้ง (ร้อยละ 30.3) รับประทานเป็นประจำ (ร้อยละ 13.3) ไม่เคยรับประทาน (ร้อยละ 7.0) ตามลำดับ สำหรับความถี่ในการบริโภคผักพื้นบ้านนั้น พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่รับประทานผักพื้นบ้านเป็นประจำ (ร้อยละ 72.2) รองลงมาได้แก่การรับประทานผักพื้นบ้านเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 22.0) รับประทานนานๆครั้ง (ร้อยละ 5.3) ไม่เคยรับประทาน (ร้อยละ 0.5) และพบว่าแม่บ้านส่วนใหญ่มักจะเลือกผักที่มีแนวโน้มต่อการมีสารพิษตกค้างคือบริโภคผักไม่มีรูพรุณเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 73.3) รองลงมาได้แก่ทานๆครั้ง (ร้อยละ 21.5) และมักจะเลือกผักและผลไม้ที่ดูสวยไม่มีรูพรุณเป็นประจำ และไม่เคย ในจำนวนที่เท่าๆกันคือร้อยละ 17.8 และ 17.3 ตามลำดับ

2.2 พฤติกรรมการล้างผักและผลไม้

ก่อนบริโภคผลไม้เช่นส้มเขียวหวาน ฝรั่ง ที่ซื้อมาจากตลาด ส่วนใหญ่ร้อยละ 99.2 มีการล้างก่อนนำมารับประทาน โดยร้อยละ 43.3 มีการล้างน้ำหลายครั้ง ร้อยละ 32.2 ล้างโดยใช้น้ำไหลจากก๊อกน้ำ ร้อยละ 24.4 ล้างน้ำเพียง 1 ครั้ง แม่บ้านส่วนใหญ่มีการแช่ผลไม้ในน้ำไม่เกิน 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาแช่น้ำเกิน 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 32.3 และไม่มีการแช่น้ำร้อยละ 29.2 สำหรับการใช้มือสัมผัสลูบ ขัด ถูผลไม้ที่พบว่า ส่วนใหญ่มีการถูทั่วทั้งผลคิดเป็นร้อยละ 70.0 รองลงมาไม่มีการถูไม่ทั่วทั้งผล ร้อยละ 18.6 และไม่มีการใช้มือขัดถูเลยคิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

แม่บ้านทุกคน (ร้อยละ 100.0) มีการล้างผักที่ซื้อมาจากตลาด เช่นผักกวางตุ้ง ผักคะน้า โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 53.0) มีการล้างโดยใช้น้ำหลายครั้ง และมีการล้างน้ำครั้งเดียวและน้ำไหลจากก๊อก จำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 25.0 และ 22.0) ส่วนใหญ่มีการแช่ผักไม่เกิน 10 นาที (ร้อยละ 48.8) รองลงมาไม่มีการแช่ผักนานเกิน 10 นาที (ร้อยละ 29.3) และไม่มีการแช่ผัก (ร้อยละ 22.3) ตามลำดับ สำหรับการใช้มือสัมผัสลูบ ขัด ถูผักนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีการถูทั่วทั้งต้นคิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาไม่มีการถูไม่ทั่วทั้งต้น ร้อยละ 35.5 และไม่มีการใช้มือขัดถูเลยคิดเป็นร้อยละ 14.3 ตามลำดับ

2.3 การเตรียมผักผลไม้เพื่อลดสารพิษตกค้างก่อนนำมารับประทาน

การลดสารพิษตกค้างในผักที่มีลักษณะเป็นใบ อาทิ กะหล่ำปลีพบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีการลอกเปลือกชั้นนอกของกะหล่ำปลีเป็นประจำ (ร้อยละ 86.5) ก่อนนำมารับประทาน และมีแม่บ้านจำนวนไม่มาก (ร้อยละ 10.2) ที่ทำเป็นบางครั้ง และมีเพียง 7 คนเท่านั้นที่ไม่ทำ ผักที่มีลักษณะเป็นผลเช่นแตงกวา พบว่ามีการลดสารพิษตกค้างโดยการลอกเปลือกแตงกวาที่ซื้อมาจากตลาดก่อนนำมารับประทานแม่บ้านส่วนใหญ่ทำเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมาทำเป็นบางครั้งคิดเป็นร้อยละ 28.5 ทำนานๆครั้งร้อยละ 8.5 และมีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 3.3) ไม่เคยลอกเปลือกแตงกวาก่อนนำมาบริโภคเลย ส่วนการลดสารพิษตกค้างในผลไม้ พบว่าแม่บ้านกลุ่มตัวอย่างมีการชิมผลไม้เช่นองุ่น ส้มเขียวหวานที่ซื้อมาจากตลาดก่อนการล้าง แม่บ้านส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำคิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาแม่บ้านกระทำเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.0 กระทำนานๆครั้งร้อยละ 14.5 และกระทำเป็นประจำ ร้อยละ 9 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ชนิดและอันดับการบริโภค		
ผักต่างๆไปที่ขายในตลาด		
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 1	192	48.0
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 2	171	42.7
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 3	35	8.8
ไม่บริโภค	2	0.5
รวม	400	100.0
ผักปลอดสารพิษที่มีเครื่องหมายรับรอง		
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 1	16	4.0
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 2	44	11.0
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 3	278	69.5
ไม่บริโภค	62	15.5
รวม	400	100.0
ผักพื้นบ้าน		
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 1	192	48.0
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 2	181	45.2
เลือกบริโภคเป็นอันดับ 3	23	5.8
ไม่บริโภค	4	1.0
รวม	400	100.0
แหล่งที่มาของผักที่บริโภค		
แหล่งที่ได้ผักปลอดสารพิษ (n = 400)		
ตลาดสด	181	45.3
ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต	145	36.3
ปลูกเอง	136	34.0
อื่นๆ เช่น สถานที่ราชการ	30	7.5
แหล่งที่ได้ผักพื้นบ้าน (n = 400)		
ตลาดสด	310	77.5
ปลูกเอง	218	54.5
ห้างสรรพสินค้า/ซูเปอร์มาร์เก็ต	23	5.8
อื่นๆ เช่น สถานที่ราชการ	14	3.5

หมายเหตุ แหล่งที่มาของผักสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความบ่อยในการรับประทานผักปลอดสารพิษ		
เป็นประจำ	53	13.3
บางครั้ง	198	49.5
นานๆครั้ง	121	30.3
ไม่เคย	28	7.0
รวม	400	100.0
ความบ่อยในการรับประทานผักพื้นบ้าน		
เป็นประจำ	289	72.2
บางครั้ง	88	22.0
นานๆครั้ง	21	5.3
ไม่เคย	2	0.5
รวม	400	100.0
ท่านเลือกซื้อผักและผลไม้ที่ไม่มีรุกรุนควารับประทาน		
เป็นประจำ	71	17.8
บางครั้ง	173	73.3
นานๆครั้ง	86	21.5
ไม่เคย	70	17.5
รวม	400	100.0
ก่อนรับประทาน ผลไม้เช่นส้มเขียวหวาน ฝรั่ง ที่ซื้อมาจากตลาดส่วนใหญ่		
ท่านทำอย่างไร		
ล้าง	397	99.2
ไม่ล้าง	3	0.8
รวม	400	100.0
ล้างโดยการเปลี่ยนน้ำ		
1 ครั้ง	97	24.4
หลายครั้ง	172	43.3
ใช้น้ำไหลจากก๊อก	128	32.2
รวม	397	100.0
การแช่น้ำ		
ไม่แช่	116	29.2
แช่ไม่เกิน 10 นาที	153	38.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
แฉ่นานเกิน 10 นาที	128	32.3
รวม	397	100.0
การขีด/ถูผลไม้		
ไม่ขีด/ถู	45	11.4
ถูไม่ทั่วทั้งผล	74	18.6
ถูทั่วทั้งผล	278	70.0
รวม	400	100.0
ก่อนรับประทาน ผัก เช่นผักกวางตุ้ง คะน้า ที่ซื้อมาจากตลาดส่วนใหญ่ท่าน		
ทำอย่างไร		
ล้าง	400	100.0
ไม่ล้าง	0	0
รวม	400	100.0
ล้างโดยการเปลี่ยนน้ำ		
1 ครั้ง	100	25.0
หลายครั้ง	212	53.0
ใช้น้ำไหลจากก๊อก	88	22.0
รวม	400	100.0
การแช่น้ำ		
ไม่แช่	88	22.0
แช่ไม่เกิน 10 นาที	195	48.8
แฉ่นานเกิน 10 นาที	117	29.3
รวม	400	100.0
การขีด/ถูผัก		
ไม่ขีด/ถู	57	14.3
ถูไม่ทั่วทั้งผล	142	35.5
ถูทั่วทั้งผล	196	49.0
รวม	400	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ลอกเปลือกชั้นนอกของกะหล่ำปลีก่อนนำมารับประทาน		
เป็นประจำ	346	86.5
บางครั้ง	41	10.2
นานๆครั้ง	6	1.5
ไม่เคย	7	1.8
รวม	400	100.0
ลอกเปลือกเตงกวาที่ซื้อมาจากตลาดก่อนนำมารับประทาน		
เป็นประจำ	239	59.7
บางครั้ง	114	28.5
นานๆครั้ง	34	8.5
ไม่เคย	13	3.3
รวม	400	100.0
ชิมผลไม้เช่นองุ่น ส้มเขียวหวานที่ซื้อจากตลาดก่อนล้าง		
เป็นประจำ	36	9.0
บางครั้ง	100	25.0
นานๆครั้ง	58	14.5
ไม่เคย	206	51.5
รวม	400	100.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามระดับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง (40 – 50 คะแนน)	82	20.5
ระดับต่ำ (7 – 39 คะแนน)	318	79.5
รวม	400	100.0

Mean = 35.46 S.D = 4.63 Min = 19 Max = 48

นำคะแนนพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในแต่ละด้านมารวมกัน พบว่าแม่บ้านกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ย 35.46 คะแนน คะแนนสูงสุด 48 คะแนน คะแนนต่ำสุด 19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน เมื่อจัดกลุ่มพฤติกรรมเป็น 2 ระดับ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในระดับสูง (ร้อยละ 20.5) พฤติกรรมในระดับต่ำ (ร้อยละ 79.5) ดังแสดงในตารางที่ 3

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับตัวแปรอิสระที่ศึกษา

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยลักษณะประชากร

ปัจจัยลักษณะประชากรที่ศึกษาได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก และรายได้ของครอบครัว

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับอายุของแม่บ้าน

จากตารางที่ 4 ถ้าพิจารณาในรายละเอียดพบว่าแม่บ้านในทุกกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในระดับต่ำ ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับอายุของแม่บ้าน พบว่าอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับอายุของแม่บ้าน

อายุ	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ไม่เกิน 20 ปี	2	(13.3)	13	(86.1)	15	(100.0)
21 – 40 ปี	29	(19.3)	121	(80.7)	150	(100.0)
41 - 60 ปี	45	(22.6)	154	(77.4)	199	(100.0)
60 ปีขึ้นไป	6	(16.7)	30	(83.3)	36	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi – Square = 1.468 D.F. = 3 P > 0.05

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับระดับการศึกษาของแม่บ้าน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับระดับการศึกษาของแม่บ้าน พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P > 0.05$) ถ้าพิจารณาในรายละเอียดพบว่า แม่บ้านทุกระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างอยู่ในระดับต่ำ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับระดับการศึกษาของแม่บ้าน

ระดับการศึกษา	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ประถมศึกษา	27	(16.5)	137	(83.5)	164	(100.0)
มัธยมศึกษา/ปวช.	23	(20.9)	87	(79.1)	110	(100.0)
อนุปริญญา/ปวส.	9	(24.3)	28	(75.7)	37	(100.0)
ปริญญาตรี	22	(27.2)	59	(72.8)	81	(100.0)
สูงกว่าปริญญาตรี	1	(12.5)	7	(87.5)	8	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 4.502 D.F. = 4 $P > 0.05$

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับจำนวนสมาชิกในครอบครัวของแม่บ้าน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับจำนวนคนในครอบครัวของแม่บ้าน พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ถ้าพิจารณาในรายละเอียดพบว่าส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมไม่ปลอดภัยในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะมียังจำนวนสมาชิกในครอบครัวเล็ก (1 - 3คน) ขนาดกลาง (4 - 5 คน) หรือขนาดใหญ่ (6 คน ขึ้นไป) (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
1 - 3 คน	27	(18.5)	119	(81.5)	146	(100.0)
4 - 5 คน	40	(20.6)	154	(79.4)	194	(100.0)
6 คนขึ้นไป	15	(25.0)	45	(75.0)	60	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 1.108 D.F. = 2 P > 0.05

3.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับอาชีพหลักของแม่บ้าน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับอาชีพหลักของแม่บ้าน พบว่าอาชีพหลักไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	27	(19.7)	110	(80.3)	137	(100.0)
ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน	28	(26.7)	77	(73.3)	105	(100.0)
รับจ้างทั่วไป/เกษตรกร	17	(17.9)	78	(82.1)	95	(100.0)
รับราชการ	9	(24.3)	28	(75.7)	37	(100.0)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ พนักงานบริษัท	1	(3.8)	25	(96.1)	26	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 7.655 D.F. = 4 P > 0.05

3.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับรายได้ต่อเดือนของครอบครัว

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับรายได้ต่อเดือนของครอบครัวของแม่บ้าน พบว่ารายได้ต่อเดือนของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) พบว่าทุกกลุ่มรายได้ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมระดับต่ำ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับรายได้ต่อเดือนของครอบครัว

รายได้ต่อเดือนของครอบครัว	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ไม่เกิน 5,000 บาท	28	(22.4)	97	(77.6)	125	(100.0)
5,001 - 10,000 บาท	24	(19.2)	101	(80.8)	125	(100.0)
10,001 - 15,000 บาท	9	(17.6)	42	(82.4)	51	(100.0)
15,001 - 20,000 บาท	7	(17.5)	33	(82.5)	40	(100.0)
มากกว่า 20,000 บาท	14	(23.7)	45	(76.3)	59	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 1.260 D.F. = 4 P > 0.05

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยนำ

3.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

(1) ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

จากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านในเขตเทศบาลนครลำปางในด้านต่างๆ พบว่า แม่บ้านกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุและอันตรายของสารพิษตกค้างในผักและผลไม้ ในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ

80 ของกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามถูกต้อง) ส่วนประเด็นเกี่ยวกับการเลือกผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง พบว่า แม่บ้านมีความรู้ในระดับต่ำในเรื่องพิษของสารตกค้างที่สะสมในส่วนต่างๆของพืช ส่วนประเด็นเรื่องการล้างและการประกอบอาหารผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างนั้น พบว่าแม่บ้านส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูง (ตอบถูกเกินร้อยละ 80) มีเพียงบางข้อที่แม่บ้านตอบถูกไม่ถึงร้อยละ 80 คือเรื่องการปรุงประกอบอาหารผักโดยการนึ่งสามารถช่วยลดปริมาณสารพิษตกค้างได้ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ของแม่บ้านจำแนกตามรายข้อ

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาเหตุและอันตรายของสารพิษตกค้างในผักและผลไม้				
1. สารพิษที่ตกค้างในผักผลไม้เกิดจากสารเคมีที่ผู้ปลูกใช้ฆ่าแมลง แล้วเกิดการตกค้างอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของผักผลไม้	398	(99.5)	2	(0.5)
2. การใช้สารเคมีฉีดพ่นผักผลไม้ และมีการเก็บผักผลไม้มาขายเร็วกว่ากำหนดจะทำให้เกิดสารพิษตกค้างได้	383	(95.7)	17	(4.3)
3. ถ้ากินผักและผลไม้ที่มีสารพิษตกค้าง อาจก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้	396	(99.0)	4	(1.0)
4. แม่ที่รับประทานผักและผลไม้ที่มีสารพิษตกค้างจะทำให้ให้น้ำนมของแม่มีสารพิษตกค้างปนอยู่ด้วย	374	(93.5)	26	(6.5)
5. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชมีอันตรายต่อแมลงศัตรูพืชเท่านั้น	362	(90.5)	38	(9.5)
การเลือกผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง				
1. ผักที่มีใบเป็นไขเช่นผักคะน้าจะมีความสามารถดูดซับสารพิษไว้ได้มาก	102	(25.5)	298	(74.5)
2. กาบส่วนในของกะหล่ำปลีจะสะสมสารพิษไว้ได้น้อย	203	(50.7)	197	(49.3)

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ผักที่ใช้หัวรับประทานเช่นหัวไชเท้า แครอท จะมีสารพิษสะสมอยู่น้อยกว่าผักอื่นๆ	164	(41.0)	236	(59.0)
4. ผักที่สวยงามไม่มีรอยแมลงกัดแทะปลอดภัยกว่าผักที่มีรูพรุน	366	(91.5)	34	(8.5)
5. การเลือกรับประทานผักผลไม้ตามฤดูกาลจะทำให้ปลอดภัยจากสารพิษมากขึ้น	350	(87.5)	50	(12.5)
6. การลดความเสี่ยงในการได้รับสารพิษตกค้างในพืชผักนั้นควรเลือกกินผักผลไม้ที่ปลอดภัยที่มีเครื่องหมายรับรอง	381	(95.2)	19	(4.8)
วิธีการล้างและการประกอบอาหารผักและผลไม้ให้ลดปริมาณสารพิษตกค้าง				
1. การล้างผักผลไม้ ช่วยให้สารพิษตกค้างลดลง	388	(97.0)	12	(3.0)
2. การแช่ผักผลไม้ในน้ำที่ผสมน้ำส้มสายชู สามารถลดสารพิษตกค้างได้	371	(92.7)	29	(7.3)
3. การขจัดผักผลไม้ในขณะที่ล้าง ช่วยลดสารพิษตกค้าง	373	(93.2)	27	(6.8)
4. ผักปลอดภัยเมื่อนำมาประกอบอาหารไม่จำเป็นต้องล้างเพราะสะอาดอยู่แล้ว	375	(93.8)	25	(6.3)
5. การนึ่งผักเป็นวิธีการประกอบอาหารที่ช่วยลดปริมาณสารพิษตกค้างในผักได้	284	(71.0)	116	(29.0)
6. การปอกเปลือกผลไม้เป็นการกำจัดหรือลดสารพิษตกค้างที่ดีอีกวิธีหนึ่ง	369	(92.2)	31	(7.8)
7. การต้ม การลวกผักก่อนรับประทานช่วยลดปริมาณสารพิษในผัก	338	(84.5)	62	(15.5)

เมื่อนำคะแนนความรู้ในแต่ละประเด็นมารวมกันเป็นความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ และจัดกลุ่มแบ่งระดับความรู้โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น แบ่งเป็นสองระดับ ความรู้สูง (ตอบคำถามถูก 15 ข้อขึ้นไป หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม) ความรู้ต่ำ (ตอบคำ

ถามถูก น้อยกว่า 15 ข้อ) พบว่าแม่บ้านส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 75.5 และมีความรู้ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 24.5 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้		จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	(15 – 18 คะแนน)	302	75.5
ระดับต่ำ	(0 – 14 คะแนน)	98	24.5
รวม		400	100.0

Mean = 15.42 S.D = 1.50 Min = 10 Max = 18

(2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้กับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง พบว่าความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) (ตารางที่ 11) ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ระดับสูง	69	(22.8)	233	(73.3)	302	(100.0)
ระดับต่ำ	13	(13.3)	85	(26.7)	98	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi – Square = 4.169 D.F. = 1 P < 0.05

3.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

(1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

จากการศึกษาในข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง มีรายละเอียดต่างๆดังนี้

กลุ่มตัวอย่างแม่บ้านเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า การกินผักผลไม้ที่มีสารพิษตกค้างอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย (ร้อยละ 68.5) ผักปลอดสารพิษมีความปลอดภัยต่อการรับประทานมากกว่าผักที่ขายในตลาดทั่วไป (ร้อยละ 51.3) และผักพื้นบ้านเช่นตำลึง ผักปลั่ง กระถิน ชะอม เป็นผักที่ปลอดภัยจากยาฆ่าแมลง (ร้อยละ 41.3) และเห็นด้วยว่า ผักผลไม้บางชนิดที่วางขายตามท้องตลาดทั่วไปมียาฆ่าแมลงตกค้างอยู่ในปริมาณมาก (ร้อยละ 43.8) ผักผลไม้บางชนิดที่วางขายตามท้องตลาดทั่วไปมียาฆ่าแมลงตกค้างมากทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัยต่อการนำมารับประทาน (ร้อยละ 47.8) ผักปลอดสารพิษที่ขายตามท้องตลาดมีราคาแพงกว่าผักโดยทั่วไป (ร้อยละ 34.0) ถ้ามีผักปลอดสารพิษวางขายร่วมกับผักปกติ ท่านจะเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ (ร้อยละ 44.8) ท่านเลือกกินผักพื้นบ้านเพราะต้องการหลีกเลี่ยงยาฆ่าแมลง (ร้อยละ 43.8) การล้างผักด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้งช่วยลดปริมาณยาฆ่าแมลงที่ตกค้างในผักผลไม้ได้ (ร้อยละ 50.3) และความร้อนจากการปรุงอาหารช่วยลดปริมาณสารพิษที่ตกค้างในผักได้ (ร้อยละ 38.5) แม่บ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจว่าผักปลอดสารพิษ เก็บไว้ได้ไม่นาน (ร้อยละ 41.8) และไม่เห็นด้วย ว่าผักปลอดสารพิษมีใบขนาดเล็กไม่น่ารับประทาน (ร้อยละ 33.5) (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของแม่บ้าน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					รวม
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	
1. ผักผลไม้บางชนิดที่วางขายตามท้องตลาดทั่วไปมียาฆ่าแมลงตกค้างอยู่ในปริมาณมาก	166 (41.5)	175 (43.8)	50 (12.5)	7 (1.8)	2 (0.5)	400 (100)
2. ผักผลไม้บางชนิดที่วางขายตามท้องตลาดทั่วไปมียาฆ่าแมลงตกค้างมากทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัยต่อการนำมารับประทาน	165 (41.3)	191 (47.8)	31 (7.8)	8 (2.0)	5 (1.3)	400 (100)
3. การกินผักผลไม้ที่ไม่มีสารพิษตกค้าง อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย	274 (68.5)	117 (29.3)	4 (1.0)	3 (0.8)	2 (0.5)	400 (100)
4. ผักปลอดสารพิษมีความปลอดภัยต่อการรับประทานมากกว่าผักที่ขายในตลาดทั่วไป	205 (51.3)	153 (38.3)	34 (8.5)	7 (1.8)	1 (0.3)	400 (100)
5. ผักปลอดสารพิษ เก็บไว้ได้ไม่นาน	56 (14.0)	84 (21.0)	167 (41.8)	83 (20.8)	10 (2.5)	400 (100)
6. ผักปลอดสารพิษมีใบขนาดเล็กไม่น่ารับประทาน	56 (14.0)	78 (19.5)	115 (28.8)	134 (33.5)	17 (4.3)	400 (100)
7. ผักปลอดสารพิษที่ขายตามท้องตลาดมีราคาแพงกว่าผักโดยทั่วไป	88 (22.0)	136 (34.0)	99 (24.8)	64 (16.0)	13 (3.3)	400 (100)
8. ถ้ามีผักปลอดสารพิษวางขายร่วมกับผักปกติ ท่านจะเลือกซื้อผักปลอดสารพิษ	166 (41.5)	179 (44.8)	41 (10.3)	10 (2.5)	4 (1.0)	400 (100)
9. ผักพื้นบ้านเช่นตำลึง ผักปลั่ง กระถิน ชะอม เป็นผักที่ปลอดภัยจากยาฆ่าแมลง	165 (41.3)	157 (39.3)	65 (16.3)	10 (2.5)	3 (0.8)	400 (100)
10. ท่านเลือกกินผักพื้นบ้านเพราะต้องการหลีกเลี่ยงยาฆ่าแมลง	166 (41.5)	175 (43.8)	42 (10.5)	14 (3.5)	3 (0.8)	400 (100)
11. การล้างผักด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้งช่วยลดปริมาณยาฆ่าแมลงที่ตกค้างในผักผลไม้ได้	141 (35.5)	201 (50.3)	41 (10.3)	12 (3.0)	5 (1.3)	400 (100)
12. ความร้อนจากการปรุงอาหารช่วยลดปริมาณสารพิษที่ตกค้างในผักได้	97 (24.3)	154 (38.5)	116 (29.0)	24 (6.0)	9 (2.3)	400 (100)

เมื่อพิจารณาถึงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง สามารถจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ระดับสูง หรือความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง (ได้คะแนนความคิดเห็น ร้อยละ 80 ขึ้นไปของคะแนนรวม คือได้คะแนนระหว่าง 48 – 60 คะแนน) และระดับต่ำ หรือความคิดเห็นในเชิงลบต่อการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง (ได้คะแนนน้อยกว่า 48 คะแนน) พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับต่ำหรือในเชิงลบต่อการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง คิดเป็นร้อยละ 57.5 และมีความคิดเห็นระดับสูง หรือในเชิงบวกต่อการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง คิดเป็นร้อยละ 42.5 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้		จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	(48 – 60 คะแนน)	170	42.5
ระดับต่ำ	(12 – 47 คะแนน)	230	57.5
รวม		400	100.0

Mean = 46.23 S.D = 3.89 Min = 34 Max = 57

(2) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ระดับสูง	35	(20.6)	135	(79.4)	170	(100.0)
ระดับต่ำ	47	(20.4)	183	(79.6)	230	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 0.001 D.F. = 1 P > 0.05

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับ ปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้าง

(1) การได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้าง

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มแม่บ้านส่วนใหญ่ได้รับการบอกกล่าว เรื่องเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างจากเพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมงาน ร้อยละ 45.8 รองลงมาได้รับการบอกกล่าวจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 35.0 จากเจ้าหน้าที่ราชการ ร้อยละ 14.8 และมีจำนวนน้อยที่ได้รับการบอกกล่าวจากผู้นำชุมชนและองค์กรพัฒนาเอกชน ร้อยละ 5.8 และ 3.5 ตามลำดับ

เมื่อศึกษาถึงจำนวนกลุ่มบุคคลต่างๆที่บอกกล่าวเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ได้แก่ เพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่ไม่ได้รับการบอกกล่าวเลยจนถึงได้รับการบอกกล่าวจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่เกิน 1 กลุ่มคิดเป็นร้อยละ 73.2 รองลงมาได้แก่การที่แม่บ้านได้รับการบอกกล่าว จากบุคคลรอบข้างจำนวน 2 - 3 กลุ่ม ร้อยละ 23.7 และมีจำนวนน้อยที่ได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้าง 4 - 5 กลุ่ม ร้อยละ 3.1 (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำเนกตามบุคคลที่บอกกล่าวเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลที่บอกกล่าวเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	N = 400	
เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนบ้าน	183	45.8
ญาติพี่น้อง	140	35.0
เจ้าหน้าที่ราชการ	59	14.8
ผู้นำชุมชน	23	5.8
องค์กรพัฒนาเอกชน	14	3.5
หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
จำนวนกลุ่มบุคคลที่บอกกล่าว		
ไม่ได้รับเลย – ได้รับจาก 1 กลุ่ม	293	73.2
ได้รับข้อมูลจากบุคคล 2 - 3 กลุ่ม	95	23.7
ได้รับข้อมูลจากบุคคล 3 - 4 กลุ่ม	12	3.1
รวม	400	100.0

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับการได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับการได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ของแม่บ้าน พบว่าการได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ของแม่บ้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ถ้าพิจารณาในรายละเอียดพบว่ากลุ่มแม่บ้านที่มีระดับการได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลรอบข้างมากคือได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลต่างๆจากหลายกลุ่ม จะมีพฤติกรรมระดับสูงในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มแม่บ้านที่ได้รับการบอกกล่าวจากบุคคลน้อยกลุ่มกว่า ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับจำนวนประเภทบุคคลรอบข้างที่บอกกล่าวเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้

จำนวนกลุ่มบุคคล	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ไม่ได้รับ - ได้รับจาก 1 กลุ่ม	51	(17.4)	242	(82.6)	293	(100.0)
ได้รับจาก 2 - 3 กลุ่ม	26	(27.4)	69	(72.6)	95	(100.0)
ได้รับจาก 4 - 5 กลุ่ม	5	(41.7)	7	(58.3)	12	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 7.770 D.F. = 2 P < 0.05

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับปัจจัยเอื้ออำนวย ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

3.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

(1) การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

แม่บ้านส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 82.5) รองลงมาได้รับจากหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 42.3) จากวิทยุ (ร้อยละ 39) จากวารสาร/นิตยสาร (ร้อยละ 29.8) และจากแผ่นพับ (ร้อยละ 14.8)

เมื่อศึกษาถึงจำนวนแหล่งที่แม่บ้านได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารถึงได้รับข่าวสารจากแหล่งข้อมูลข่าวสารเพียง 1 แหล่ง (ร้อยละ 45.2) ได้รับข่าวสารจาก 2 - 3 แหล่ง (ร้อยละ 35.7) และได้รับข่าวสารจาก 4 - 5 แหล่ง (ร้อยละ 19.1) (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข่าวสาร	N = 400	
วิทยุ	159	39.8
โทรทัศน์	330	82.5
หนังสือพิมพ์	169	42.3
วารสาร/นิตยสาร	119	29.8
แผ่นพับ	59	14.8
หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ		
จำนวนแหล่งข่าวสาร		
ไม่ได้รับเลย - ได้รับ 1 แหล่ง	181	45.25
ได้รับ 2 - 3 แหล่ง	143	35.75
ได้รับ 4 - 5 แหล่ง	76	19.1
รวม	400	100.0

(2) การทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้กับการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสารพิษตกค้างในผักและผลไม้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสารพิษตกค้างในผักและผลไม้ของแม่บ้าน พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสารพิษตกค้างในผักและผลไม้ของแม่บ้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ถ้าพิจารณาในรายละเอียดพบว่ากลุ่มแม่บ้านที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องสารพิษตกค้างในผักและผลไม้จากแหล่งข่าวสารต่างๆ 4 - 5 แหล่ง จะมีอัตราของพฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างในระดับสูง (ร้อยละ 40.8) มากกว่ากลุ่มอื่นที่ได้รับข่าวสารน้อยแหล่ง และในทางตรงข้ามแม่บ้านที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยแหล่งจะมีพฤติกรรมระดับต่ำในอัตราที่มากกว่า ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับจำนวนแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้

จำนวนแหล่งข่าวสาร	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ไม่ได้รับ-ได้รับจาก 1 แหล่ง	23	(12.7)	158	(87.3)	181	(100.0)
ได้รับจาก 2 – 3 แหล่ง	28	(19.6)	115	(80.4)	143	(100.0)
ได้รับจาก 4 – 5 แหล่ง	31	(40.8)	45	(59.2)	76	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi – Square = 26.016 D.F. = 2 P < 0.001

3.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง กับการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

(1) การรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

จากตารางที่ 19 พบว่า แม่บ้านส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.2 รับรู้ว่าผักปลอดสารพิษที่วางขายอยู่ในขณะนี้มีหลากหลายชนิดให้เลือก และร้อยละ 36 รับรู้ว่าผักปลอดสารพิษสามารถหาซื้อได้ง่าย มีวางขายตามท้องตลาดใกล้บ้าน แม่บ้านร้อยละ 39 มีความสะดวกเมื่อต้องซื้อหรือบริโภคผักปลอดสารพิษ แม่บ้านร้อยละ 85.5 มีความสะดวกเมื่อต้องซื้อหรือบริโภคผักพื้นบ้าน และแม่บ้านร้อยละ 96.2 มีความสะดวกเมื่อต้องล้างผักผลไม้ก่อนนำมารับประทาน

เมื่อนำเอาแต่ละประเด็นมารวมกันเป็นความสะดวกเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และจัดกลุ่มแบ่งระดับความสะดวก โดยใช้เกณฑ์ แบ่งเป็นสองระดับ ระดับสูง (ได้คะแนนระหว่าง 4 – 5 คะแนน หรือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม) ระดับต่ำ (ได้คะแนนระหว่าง 0 – 3 คะแนน หรือต่ำกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวม) พบว่าแม่บ้านส่วนใหญ่มีคะแนนการรับรู้ถึงความสะดวกในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีคะแนนการรับรู้ถึงความสะดวกในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 39.3 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผักปลอดสารพิษที่วางขายอยู่ในขณะนี้ มีหลากหลายชนิดให้เลือก		
- ใช่	261	65.2
- ไม่ใช่	139	34.8
รวม	400	100.0
2. ผักปลอดสารพิษสามารถหาซื้อได้ง่าย มีวางขายตามท้องตลาดใกล้บ้าน		
- ใช่	146	36.5
- ไม่ใช่	254	63.5
รวม	400	100.0
3. ท่านมีความสะดวกเมื่อต้องซื้อหรือบริโภคผักปลอดสารพิษ		
- สะดวก	156	39.0
- ไม่สะดวก	244	61.0
รวม	400	100.0
4. ท่านมีความสะดวกเมื่อต้องซื้อหรือบริโภคผักพื้นบ้าน		
- สะดวก	342	85.5
- ไม่สะดวก	58	14.5
รวม	400	100.0
5. ท่านมีความสะดวกเมื่อต้องล้างผักผลไม้ก่อนนำมารับประทาน		
- สะดวก	385	96.2
- ไม่สะดวก	15	3.8
รวม	400	100.0

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของแม่บ้านจำแนกตามระดับความสะดวกเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความสะดวกเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้		จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	(4 - 5 คะแนน)	157	39.3
ระดับต่ำ	(0 - 3 คะแนน)	243	60.8
รวม		400	100.0

Mean = 3.23 S.D = 1.28 Min = 0 Max = 5

(2) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างกับการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ผลการทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้าน พบว่าการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างของแม่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้กับการรับรู้ถึงความสะดวกในการบริโภคผักและผลไม้ให้ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง

ความสะดวกเกี่ยวกับการบริโภคผักและผลไม้	ระดับพฤติกรรมในการบริโภคผักและผลไม้					
	ระดับสูง		ระดับต่ำ		รวม	
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)
ระดับสูง	32	(20.4)	125	(79.6)	157	(100.0)
ระดับต่ำ	50	(20.6)	193	(79.4)	243	(100.0)
รวม	82	(20.5)	318	(79.5)	400	(100.0)

Chi - Square = 0.002 D.F. = 1 P > 0.05